

RODINNÉ PAMĚTI
VLASTISLAVA
ZáTKY

Lucie Swierczeková

Recenzovali:

PhDr. Daniel Kovář

Mgr. Leoš Nikrmajer

Text © Lucie Swierczeková

Grafika, studio © Tiskárna PROTISK, s.r.o., České Budějovice

Všechna práva vyhrazena

© Národní muzeum

© Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích

© Helena Misev

© Ludmila Strickler

© Lucie Swierczeková

ISBN 978-80-7646-037-9

OBSAH

1. ÚVOD	7–8
2. POJEDNÁNÍ O PRAMENECH A LITERATUŘE	9–12
3. EGO DOKUMENTY	13–31
DENÍKY	14
PAMĚTI A KRONIKY	18
KORESPONDENCE	24
EDIČNÍ ZPŘÍSTUPŇOVÁNÍ DOKUMENTŮ OSOBNÍ POVAHY	25
4. RODINNÉ PAMĚTI DR. VLASTISLAVA ZÁTKY	32–76
AUTOR	32
ROZBOR RODINNÝCH PAMĚTÍ A OKOLNOSTI JEJICH VZNIKU	57
ZÁVĚR	76
5. EDICE	77–231
EDIČNÍ POZNÁMKA	77
RODINNÉ PAMĚTI DR. VLASTISLAVA ZÁTKY	78
NĚCO O STRANDLECH	84
KLAVÍCI A STULÍKOVÉ	98
RODINA MÉ MATKY	112
ROD ZÁTKŮV	129

SOUROZENCI OTCOVI	176
RODIČE	232
ŽIVOT OTCŮV DO JEHO SŇATKU	232
MLÁDÍ MATČINO	257
NÁŠ ŽIVOT RODINNÝ	316
POSLEDNÍ LÉTA A SMRT NAŠICH RODIČŮ. CÍTÍME SE DĚTMI, DOKUD JSME NEZTRATILI RODIČE	339
PODOBIZNY RODIČŮ	349
POZŮSTALOSTI RODIČŮ	352
O LIBNIČI	353
ZÁVĚR	376
GENEALOGIE ZÁTKOVI	385
PRAMENY A LITERATURA	388
SUMMARY	395
SEZNAM VYOBRAZENÍ	395
EDIČNÍ REJSTŘÍKY	396

1. ÚVOD

Při předchozím výzkumu, který probíhal od roku 2002, jsem se věnovala třem generacím rodiny Zátků v kontextu společenského vývoje s různými odbočkami. Výzkum si kladl za cíl zmapování a poznání dějin rodiny v průběhu více než sta let a jeho výsledkem se stala kniha o rodině dr. Augusta Zátky¹. V souvislosti s tímto výzkumem jsem se poprvé dostala i k prameni pro mou práci velice cennému, tedy k *Rodinným pamětem*, které sepsal jeden z představitelů tohoto rodu Vlastislav Zátka. *Rodinné paměti* patří mezi písemné památky, které opatrují potomci Vlastislava Zátky, kteří dnes žijí ve švýcarské Basileji.² V držení rodiny jsou hlavně osobní písemnosti Vlastislava Zátky i jeho otce Augusta Zátky. Velká část písemností, která tvoří celý rodinný archiv, je uložena v Archivu Národního muzea³.

Můj předchozí výzkum se věnoval rodině, rodinnému životu, politice, podnikání, či rodinným aktivitám v oblasti kulturní a osvětové. Předkládaná práce je naproti tomu zaměřena přímo na zátkovské rodinné paměti a jejich ediční zpracování. Chtěla by přispět k hlubšímu poznání života této významné jihočeské rodiny a současně zcela novými informacemi doplnit a prohloubit můj předchozí výzkum.

Výsledkem této práce je ediční zpracování ***Rodinných pamětí dr. Vlastislava Zátky***. Svě paměti autor dokončil na počátku čtyřicátých let 20. století. Přibližují dějiny jeho široké rodiny, která se významně zapasala do historie jižních Čech v 19. a 20. století především pro svou roli při prosazování českého živlu v politickém, kulturním a hospodářském životě této oblasti. Největší část pamětí pojednává o životě a době autora otce, vůdce budějovických Čechů, Augusta Zátky.

Celá práce je rozdělena na tři části. První část se věnuje ego dokumentům a jejich typologii, pojednává o ediční práci s tímto druhem pramenů. Druhá je zaměřena přímo na zátkovské rodinné paměti, jejich rozbor a okolnosti jejich vzniku, věnuje se osobě autora a pohledu na jeho život i prostředí, z kterého pocházel. Třetí část patří samotnému edičnímu zpracování pamětí. Ediční zpracování *Rodinných pamětí* je doplněno

---

1 Swierczeková, Lucie: *Rodina Augusta Zátky*, České Budějovice – Praha 2023.

2 Syn Vlastislava Zátky RNDr. August Zátka zemřel v Basileji na podzim roku 2017. Dnes jsou Rodinné paměti uloženy v soukromém rodinném archivu.

3 Archiv Národního muzea (dále ANM), f. Zátkovi, Swierczeková, Lucie, inventář, 2004.

Vlastislav Zátka s dětmi, kolem 1931, archiv rodiny Zátkovy.

osobním a místním rejstříkem. Celé zátkovské paměti jsou náhledem do života české společnosti v jihočeském prostoru od konce 18. do poloviny 20. století.

Edice Rodinných pamětí by nikdy nespatriła světlo světa bez laskavé podpory rodiny Augusta Zátky mladšího, ale hlavně Heleny Misev Zátkové, která znovu prošla celý text a upozornila na různé nepřesnosti, Ivany Ebelové, která mě několik let trpělivě ponoukala k dokončení celé odborné práce a Jiřího Čermáka, který se mnou strávil mnoho času nad základy budoucí edice a svému synovi Adámkovi „Avíkovi“. Tímto jim velice děkuji.

2. POJEDNÁNÍ O PRAMENECH A LITERAUŘE

Základním pramenem pro tuto práci se staly *Rodinné paměti Vlastislava Zátky*, které jsou uloženy v rodinném archivu. Aby bylo možné zasadit paměti do náležitého rámce a objasnit jejich genezi, byly pro předkládanou studii využity i osobní a cestovní deníky Vlastislava Zátky, které jsou v držení rodiny a jejichž kopie se mi podařilo získat. Osobní deníky autora pamětí se mi dostaly do rukou až na podzim roku 2019, přestože jsem o jejich existenci věděla již řadu let předtím a některé svazky jsem si mohla osobně prohlédnout při své studijní cestě do Basileje na podzim roku 2011.

Barvitost obsahu osobních a cestovních deníků Vlastislava Zátky je pro mne výzvou k pokračování ediční práce spojené s rodinou Zátků a samotnými deníky i do budoucnosti.

Pro objasnění některých témat či nesrovnalostí, které se objevují v textu pamětí, a na které jsem narazila při přepisu textu kroniky, jsem využila informace z rodinného fondu uloženého v Archivu Národního muzea⁴. Dalším pomocným pramenem se pro mě stal archivní fond týkající se obecní samosprávy⁵, který je uložen ve Státním okresním archivu v Českých Budějovicích, stejně jako písemnosti k fungování městského muzea⁶, ovšem ani v jednom ze zmíněných fondů jsem nenašla informace, které by významným způsobem rozšířily již zpracované údaje o činnosti Vlastislava Zátky v těchto oblastech. Pro práci se jmenným rejstříkem pro mne byly důležitými prameny: *Sbírka evidence obyvatel okresu České Budějovice* a *Knihy evidence obyvatel*⁷ též ze Státního okresního archivu v Českých Budějovicích.

Některé otázky týkající se autora pamětí Vlastislava Zátky a rodinné historie pomohl objasnit osobní kontakt a rozhovory vedené s jeho rodinou (synem Augustem, snachou Růženou⁸ a jejich dcerou Helenou

---

⁴ ANM, f. Zátkovi.

⁵ Státní okresní archiv České Budějovice, f. Archiv města České Budějovice (1850–1944).

⁶ SOkA České Budějovice, f. Městské muzeum České Budějovice (1887–1955).

⁷ SOkA České Budějovice, f. Archiv města České Budějovice. *Knihy evidence obyvatel* a *Sbírka evidence obyvatel okresu České Budějovice*.

⁸ Růžena Zátková, roz. Vondrášková se za Augusta Václava Zátku provdala 14. května 1953.

Misev), které probíhaly v Basileji i v Praze v uplynulých letech. Stejně tak pro mě byla důležitá písemná a emailová korespondence s nimi.

Literatura, kterou jsem při svém výzkumu prostudovala, by se dala rozdělit na několik částí: jedna část se týká metodiky editorské práce, která je u nás bohužel stále poměrně skromná.⁹ Otázkou heuristiky při vydávání novodobých historických pramenů se u nás poprvé zabýval František Roubík, který v roce 1957 vydal první ediční pravidla, jednalo se ovšem o práci zaměřenou na zacházení s písemnostmi diplomatického charakteru. Stále platnou a nejdůležitější publikací u nás zůstává příručka Ivana Štovička *Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti*¹⁰.

Další částí je literatura, která vzešla z dlouholeté odborné diskuze týkající se samotného třídění a určování ego dokumentů, jež zahrnuje články vycházející především v německy mluvících zemích.

Do poslední části studované literatury patří množství vydaných edic a studií týkajících se ediční práce a ego dokumentů, z kterých jsem vybrala vzorek tak, aby pokrýval různé typy těchto edic. V některých případech byla pro můj výběr důležitá vazba s rodinou Zátků a osobou autora předkládaných *Rodinných pamětí*. Na prvním místě je třeba zmínit několik dopisů editovaných jako příloha „válečných pamětí“ autorovy švagrové Milady Marešové¹¹. O těchto edicích pojednávám v samostatné kapitole¹².

Při seznamování s konkrétními tématy týkajícími se *Rodinných pamětí* a života Vlastislava Zátky jsem se dostala i k několika diplomovým a bakalářským pracím, které se sice mého tématu dotýkají pouze okrajově, ale souvisí s rodinou Zátků a odrážejí současný badatelský zájem o některé její členy, či jejich současníky. Jedná se o práci Michaely Filipy

---

⁹ První pojednání k edičním a transkripčním pravidlům u nás vydal Gustav Friedrich již v roce 1909, v Českém časopisu historickém. Jednalo se o součást článku k přípravě Českého diplomatáře, kdy se věnoval písemnostem staršího období. Pokud se jedná o teoreticko metodickou literaturu k vydávání novodobých historických pramenů, publikoval sérii článků k jednotlivým otázkám v Archivním časopisu již od sedmdesátých let 20. století Ivan Štoviček. První ucelenější pravidla pro vydávání novodobých historických pramenů potom vyšla ve Studiích ČSAV č. 12 v roce 1978.

¹⁰ Štoviček, Ivan a kol.: *Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti. Příprava vědeckých edic dokumentů ze 16.–20. století pro potřeby historiografie*, Praha 2002.

¹¹ Marešová, Milada: *Waldheimská idyla*, Edice Paměť sv. 26, k vydání připravila a doslov napsala Martina Pachmanová, Praha 2009.

¹² Ediční zpřístupňování dokumentů osobní povahy, s. 25.

Dobešové o Zátkově umělecké sbírce,¹³ bakalářskou práci Vladimíra Talíře, která si dala za cíl editovat a rozebrat osobní deníky budějovického starosty a politického soupeře Vlastislavova otce Josefa Tascheka,¹⁴ a práci vztahující se k osobě Vlastislavova prastrýce Jana Zátky a školství v Jindřichově Hradci od Lucie Šimkové.¹⁵ Na základě heuristiky regionální literatury by se dalo konstatovat, že rodině Zátků stále není věnována taková pozornost, kterou by si díky svým aktivitám nepochybně zasloužila, a zůstává tak stále ve stínu dalších významných budějovických rodin.

Při vyhledávání životopisných údajů konkrétních osob, o kterých Zátkovy paměti pojednávají, a práci na jmenném rejstříku, mi nejvíce pomohly příručky týkající se představitelů státní a církevní správy v Čechách¹⁶, *Biografický slovník Českých zemí*, vydávaný Historickým ústavem AV ČR¹⁷, a *Encyklopedie Českých Budějovic*¹⁸. Při práci se jmenným rejstříkem mi velice pomohlo i několik internetových zdrojů. Na prvním místě je třeba zmínit genealogii vycházející z rodopisného studia Bohumila Voleského, která obsahuje i poměrně přesné údaje o členech rodiny Zátků a je dovedena až do současnosti.¹⁹ Při dohledávání osob

---

13 Dobešová, Michaela Filipa: *Sbírka vlámského a holandského malířství Vlastislava Zátky*, diplomová práce, Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy, Praha 2014.

14 Talíř, Vladimír: *Deníky Josefa Taschka (1914–1920)*, bakalářská práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, České Budějovice 2009.

15 Šimková, Lucie: *Počátky a vývoj vzdělávání v Jindřichově Hradci*, diplomová práce, Teologická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, České Budějovice 2012.

16 Klečanský, Martin a kol.: *Slovník představitelů politické správy v Čechách v letech 1849–1918*, Praha 2020.

Lišková, Marie: *Slovník představitelů zemské samosprávy v Čechách v letech 1861–1913*, Praha 1994.

Čáňová, Eliška: *Slovník představitelů katolické církevní správy v Čechách v letech 1848–1918*, Praha 1995.

17 Biografický slovník Českých zemí vydává již řadu let Historický ústav AV ČR. V roce 2021 se připravoval svazek zahrnující jména začínající na Ho-. Digitální verzi biografického slovníku lze nalézt na stránkách Historického ústavu.

18 *Encyklopedie Českých Budějovic*, České Budějovice 1998.

Kompletní encyklopedie s řadou aktualizací je v současné době k dispozici také online.

19 <http://volesky.com/index.php>, 18. 3. 2020.

Internetová stránka vychází z rodopisných studií Ing. Bohumila Voleského z let 1942–1943 a byla převedena do digitalizované formy a stále je obohacována o údaje o dalších osobách.

jmenovaných v pamětech s trvalým pobytem v Praze mi pomohly údaje z konskripcí, tj. soupisu pražského obyvatelstva z let 1830–1910 (1920) zveřejněných na stránkách Archivu hlavního města Prahy²⁰, a pobytových přihlášek pražského policejního ředitelství z let 1850–1914 na stránkách Národního archivu.²¹

Některé osoby žijící v jižních Čechách v 19. století, které se mi nedařilo dohledat jinde, se mi podařilo najít až díky internetové stránce Kohoutí kříž,²² která se věnuje šumavské německé literatuře. Pro orientaci v místopisu Českých Budějovic na přelomu 19. a 20. století jsem využila práci Daniela Kováře a Pavla Koblasy *Ulicemi města Českých Budějovic*²³ a diplomovou práci Terezy Nýdlové *Urbanonyma v Českých Budějovicích*.²⁴

---

²⁰ <http://katalog.ahmp.cz/pragapublica/>, 12. 6. 2021.

²¹ <https://www.nacr.cz/verejnost/badatelna/digitalni-badatelna/konskripce-1850-1914>, 12. 2. 2020

²² <https://www.kohoutikriz.org/>, 12. 2. 2020.

²³ Kovář, Daniel – Koblasy, Pavel: *Ulicemi města Českých Budějovic. Názvy českobudějovických veřejných prostranství v minulosti a dnes*, České Budějovice 2005.

²⁴ Nýdlová, Tereza, *Urbanonyma v Českých Budějovicích*, diplomová práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, České Budějovice 2012.

*Rodinné paměti,
kniha.*

V úvodu se autor věnoval své motivaci k psaní paměti, a sám přiznal, že: *„Všude v těchto pamětech hledím především psátí pravdivě a přesně; i tam, kde bych snad chtěl leccos zapomenouti, neb nevzpomínati, zjišťuji věrně a nezkresleně, co se událo, aspoň se o to všemožně snažím. Pokud jsem se nemohl spolehnouti na svou paměť, vždy hleděl jsem si uvedená data ověřiti, což platí hlavně o starší době...“*¹⁸² Už v této úvodní části odkazuje na své bádání v oblasti rodinné historie a studium rodinného archivu, který v letech 1937–1938 nechal opatřit soupisem.

První část paměti je věnována předkům, jejichž znalost si Zátka osvojil prostřednictvím rozsáhlého studia a korespondence, kterou vedl i se svými vzdálenými příbuznými. V pamětech se nejprve věnoval předkům z matčiny strany, kteří v budějovické samosprávě zastávali důležité postavení již od první poloviny 19. století.

U kapitol s rodinnou historií se Zátka snažil zachovávat stejnou strukturu. Začíná krátkým popisem, o které osoby se jedná, a jejich

---

¹⁸² *Rodinné paměti*. Úvodem, s 82.

životopisnými údaji. Nezapomněl ani na zmínku o rodinných památkách, které dotyčného připomínají, a které jsou v držení rodiny. Zvláštní pozornost věnoval výtvarnému umění, které bylo jeho velkou vášní.¹⁸³ Ke každé osobnosti poznamenal její místo v rodinné historii, společenské postavení, nebo stupeň kariéry, na který dosáhla, a většinou uvedl i odkaz na získanou informaci. Svůj profesní zájem nezapřel při popisech různých finančních odkazů a nadací, u informací o vlastněných nemovitostech, kterým se věnoval i z architektonického hlediska, či o majetkových smlouvách, které se mu v některých případech podařilo dohledat. Důležitou součástí každého medailonu se staly vzpomínky pamětníků, odkazoval na vyprávění svých rodičů, sourozenců, nebo ostatních příbuzných. Význam pro něj měla i poznámka o jejich národnostním cítění, kterému přikládá velkou důležitost.

U některých méně známých nebo vzdálenějších rodinných příslušníků se zabýval i životopisnými údaji jejich příbuzných a předků a věnoval se rodinným vazbám s různými významnými osobnostmi, které v jeho očích dodaly těmto osobám na významu. V některých případech se mu podařilo rekonstruovat celou rodinnou větev a doplnit kapitulu životopisnými údaji až po své současníky.

Po úvodu a kapitole věnující se příbuzným matky následuje třetí kapitola, ve které se autor zaměřil na své prarodiče, o kterých už měl více informací ze vzpomínek svých blízkých příbuzných, a někdy i svých vlastních. Přes text o prarodičích se dostal ke vzpomínkám na mládí své matky, na její seznámení s otcem a na další historiky z jejího dětství a mládí, které znal z matčina vyprávění. Připomínal zde příbuzné, které osobně znal, nejvíce strýce Ottu, u kterého bydlel v době svých vídeňských studií. Vzpomínky se staly konkrétnějšími a jsou obohaceny vlastními vzpomínkami, které celý text mění z poněkud neosobního líčení rodinné historie na osobní vzpomínky na vlastní studijní léta. A vzhledem k tomu, že Vlastislav Zátka jako právník pomáhal s vypořádáním pozůstalosti po svém strýci, neopomněl zde zmínit stav jeho majetku.

Další – čtvrtá – kapitola se již věnuje přímo rodině Zátků, a to od počátku rodinné historie. Nejstaršímu období dal autor stejnou strukturu, jakou použil již při představení matčiných předků. Začal vyjmenováním příbuzných žijících na konci 17. století v Kamenném Újezdě.

---

¹⁸³ Vzhledem k Zátkovu zájmu o umění nezapomíná zmínit informaci o případném výtvarném zobrazení, nebo jiné památce na popisovaného a odkaz na autora a umístění této památky, nebo obrazu v době sepsání kroniky.

Následuje kapitola věnovaná dědovi Hynkovi a jeho sourozencům. Vzhledem k tomu, že Hynkův bratr Jan Zátka byl „osvíceným knězem“ a učitelem v Jindřichově Hradci, k jeho osobě se již autorovi podařilo shromáždit více pramenů, a proto se jeho osudu mohl věnovat barvitěji. Stejně tak se rozepsal o životě dalších dědových sourozenců. Jedním z pramenů pro tuto kapitolu pro něj znovu byly rodinné testamentsy, neboť jeho otec byl právním poradcem dědových příbuzných a dalších členů rodiny. Největší část textu se logicky týkala autorova dědečka Hynka Zátky, jeho života a vztahu s dětmi a počátkům zátkovského podnikání. Zde již mohl autor bohatě čerpat z pramenné základny rodinného archivu, neboť od dědy Hynka pocházela jeho velká část.¹⁸⁴ Zátka v této kapitole představil i svou babičku Terezii a její předky. Závěrečný oddíl této části paměti nazval „*Pozůstalost po Hynku Zátkovi a domovní majetek rodiny*“.¹⁸⁵

Paměti pokračují částí věnovanou sourozencům otce Augusta Zátky, podnikatelům Ferdinandovi, Dobroslavovi a Vlastimilovi a jejich sestře Miroslavě Terebové. Každému z nich je věnována obsáhlá část pojednávající o jeho charakterových vlastnostech, vzdělání, rodině i majetku a různých událostech, které už Vlastislav Zátka v některých případech interpretoval jako historky, které sám zažil, a které mu jeho blízké příbuzné připomínaly. Zvláštní část kapitoly zaujímá Zátkovo vyprávění o sestřenici malířce Růženě Zátkové. Zátkovým oblíbeným tématem jsou i zde příbuzenské vazby s jinými významnými rodinami, například s rodinou bratra Karla Havlíčka Borovského, skrze manželku autorova strýce Vlastimila Zátky. A tomuto příbuzenství věnuje celou podkapitolu. Kromě příbuzných z Havlíčkovy strany neopomene sepsat ani vzpomínky na rodinu Tomáše G. Masaryka v době působení Alice Masarykové na budějovickém dívčím gymnáziu.

Své poznámky o životě bratranců a sestřenic opatřil osobní reflexí a rodinnými historkami, které se k autorovi dostaly z bezprostředního okolí zobrazovaných osob. V této části paměti se již jedná o popis doby, ve které autor žil, o autorovy současníky. Vzhledem k časové aktuálnosti se sám autor někdy neubráníl vyjádření svých osobních názorů a postojů k některým členům rodiny, nebo osobním poznámkám ke způsobu jejich života.

Další kapitola je velmi osobní, neboť se týká života autorových rodičů. Je v ní jasně patrné citové zabarvení, které autora při vzpomínkách

---

¹⁸⁴ Tato část rodinného archivu, až na některé jednotliviny, které si ponechala rodina, je dnes uložena v Archivu Národního muzea.

¹⁸⁵ *Rodinné paměti*, s. 170.

na již zesnulé rodiče (v době dokončení paměti) ovlivňovalo. Jak sám napsal v úvodu této kapitoly: „*Přicházím ke kapitole, kterou Vám budu psátí krví svého srdce: chci vyprávěti Vám o svých rodičích a o onom pohádkovém prostředí, ve kterém jsme vyrůstali.*“¹⁸⁶

Tentokrát se psaní věnuje daleko obsírněji. Ústřední postavou celých pamětí se stává Zátkův otec, „vůdce budějovických Čechů“, August Zátka. Život svých rodičů zde autor popsal od jejich narození přes vzdělání, povahové vlastnosti, kariéru, vztahy s rodiči a sourozenci, až po různé rodinné historky. Z textu je zcela jasně patrné, že otec byl pro Zátka nejvyšší autoritou, jak ve svém soukromém jednání, tak ve své politické kariéře. Ani v jediném případě si nedovolil přistoupit k jakémukoli kritičtějšímu zhodnocení otcovy práce. Vzpomínky opět doplnil odkazy na dokumenty z rodinného archivu a popisem rodinných fotografií, které měly být v závěrečné – krasopisné – verzi paměti připojeny.

Součástí této kapitoly je vyličení boje budějovických Čechů za ovládnutí radnice, v jehož čele August Zátka stál. Autor zde obhajuje otcovy politické postoje, aniž by je podroboval sebemenší kritice. August Zátka se stal „vůdcem budějovických Čechů“ v roce 1883, po odchodu dosavadního „vůdce“ Vendelína Grünwalda do Prahy. Snažil se o zcela nadstranický postoj řízený pouze nacionalismem, a to ještě v jeho poměrně tolerantní verzi, byl celoživotním obhájcem staročeské politiky. Pokoušel se přizvat ke vzájemné spolupráci všechna politická uskupení, která na přelomu 19. a 20. století v Českých Budějovicích existovala, což se povětšinou nesetkalo s kladným přijetím. Usiloval o vzájemnou spolupráci všech českých politických celků, což pro něj představovalo jeden z cílů jeho snah a pevnou základnu potřebnou pro vyrovnání s německou stranou. Největší nebezpečí viděl v tříštění sil, kterému se však v následujících letech nevyhnuly ani České Budějovice. August Zátka tudíž představoval v rostoucích rozporech mezi staročeskou a mladočeskou reprezentací poměrně vzácný hlas, který volal ke kompromisům a především k vůli hledat a nacházet společnou řeč. V *Rodinných pamětech* se Vlastislav Zátka zmiňoval i o útocích, které z těchto důvodů na jeho otce mířily, a snažil se je ráznou argumentací vyvracet tak, aby obraz politické práce Augusta Zátky zůstal v očích jeho potomků neposkrvněn.

Po vyličení sňatku rodičů přechází k vyprávění o matce, jejímu dětství a mládí a o prvních letech manželství. Věnuje se popisu míst, na nichž rodina žila a která znal již i on sám, nebo jeho sestry. Obsírněji líčí život

---

186 Tamtéž, s. 232.

v rodinném bytě v budově staré záložny na českobudějovickém náměstí a věnuje se popisu každodenního života v Českých Budějovicích v době svého dětství a popisu letních měsíců v Libníči. Nalezneme zde i část textu věnovanou otcovým výletům a společnému cestování, nebo se tu můžeme dozvědět, jaký byl pracovní režim v otcově advokátní kanceláři. Zmiňuje se o jeho zdraví a jazykových znalostech, osobních zvycích a přátelích, o matčině práci v sociálních a společenských podnicích a angažovanosti v budějovickém dívčím školství, přibližuje její náboženské citění a její povahové vlastnosti.

Následuje samostatná kapitola, kterou autor věnoval rodinnému životu svých rodičů. Pro své děti zde vykreslil obraz idylického prostředí s neměnnými zvyky a tradicemi, láskyplnou matkou a přísným otcem. V této kapitole pojednává i o svých starších sestrách, jejich manželech a dětech. U některých témat si neodpustí ani osobní kritiku. Vlastnímu životu, svým dvěma manželstvími, se na stránkách pamětí věnoval jen okrajově, je to pro něj něco, s čím se svěřil pouze svému osobnímu deníku, nikoli to, co by zde mělo zaznít. Svě děti – čtenáře pamětí – ubezpečuje, že jeho život je téma, kterému se bude věnovat až ve svém vlastním životopise, který jednou plánoval sepsat. Odkazuje také na to, že děti již mnoho historek osobně slyšely, a proto je není třeba na stránkách *Rodinných pamětí* znovu připomínat.

Další kapitola je nazvána „*Poslední léta a smrt našich rodičův*“¹⁸⁷. Tato kapitola je umístěna téměř v závěru celých pamětí a autorovi se jistě nepsala lehce. Vlastislavova matka zemřela v roce 1933, otec o dva roky později. Jednalo se tedy o dobu, v které Vlastislav Zátka začal své *Rodinné paměti* sepisovat. V případě ani jednoho z rodičů neopomene popsat jejich pohřeb a zmínit veřejný ohlas, který je provázal. Připomíná svým dětem velikost otcova odkazu.

Autor v sobě nezapřel sběratele umění a jednu ze závěrečných kapitol věnoval podobiznám rodičů, jejich zobrazení ve výtvarných dílech, která rodina uchovávala. Odkázal i na jejich filmové záběry, v té době též v držení rodiny. Následuje pojednání o pozůstalosti, při které byl autor pamětí vykonavatelem závěti.

Před úplným závěrem je přidána obsírná kapitola pojednávající o rodinné vile v Libníči, ke které vázal autora silný vztah, a kde celá rodina trávila léto. Vlastislav Zátka ve vile strávil zbytek svého života. Na stránkách pamětí se zmiňuje i o úpravách zahrady a o jednotlivých opravách, které byly na domě provedeny, nebo jsou plánovány. Je jasné,

---

¹⁸⁷ Tamtéž, s. 339.